

అన్నదాతల అరిగాళ్లు

తరిగొప్పుల, ఏప్రిల్ 1: రెక్కలు ముక్కలు చేసుకొని సాగు చేసిన వరి పంట ఎండిపోకుండా కండ్లగిరి సీక్స్ పున్నాయని జన గాను జిల్లా తరిగొప్పుల మండల కేంద్రానికి చెందిన రైతు పిట్టల సారయ్య ఆందోళన వ్యక్తం చేశాడు. తనకున్న మూడెకరాల్లో వరి, మరో రెండెకరాలు కౌలుకు తీసుకొని మక్క జొన్న వేసినట్లు తెలిపాడు. బోరులో నీరు తగ్గిపోవడంతో కష్టాలు మొదలైనట్లు చెప్పాడు. పంటను కాపాడుకోవడానికి అప్పుతెచ్చి కొత్తగా మూడు బోర్లు, ఒక బావి తవ్వించినా నీరు రాకపోవడంతో తేనె దేమీలేక వరి పంట పశువుల మేతకు వదిలే సినట్లు తెలిపాడు. మొత్తం రూ.నాలుగు లక్షల అప్పుయ్యారని, ఈ మొత్తాన్ని ఎలా తీర్చాలో అర్థం కావడం లేదన్నాడు. ప్రభుత్వం పంటలు నష్టపోయిన రైతులను ఆర్థికంగా ఆదుకోవాలని కోరాడు. ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ రైతులకు ఇచ్చిన హామీలను చూసి ఓటు చేసిన పాపానికి ఇప్పుడు అనుభవిస్తున్నామని చెప్పుకోవాలన్నాడు.

● పంట ఎండింది.. పశువులకు మేతైంది..

మా బోర్లలో నీళ్లు రావడం లేదు. చెరువులు, కుంటలు కింద ఉన్న పొలాలకు సైతం నీరందక ఎండిపోతున్నాయి. మూడెకరాల్లో వరి సాగు చేసిన. పంట చేతికందే సమయంలో ఎండిపోయి పశువులకు మేతగా మారింది. కాల్వలు పూర్తిచేయక పోవడంతో మాకు గోదావరి జలాలు రావడం లేదు. అనంతపల్లిగా ఉన్న కాల్వలు పూర్తి చేస్తే కొంత వరకైనా పంటలు చేతికి వచ్చేవి. పడేండ్లలో ఎప్పుడూ ఇలాంటి పరిస్థితి చూడలేదు. రూ.లక్షన్నర వరకు పెట్టుబడులు పెట్టిన. ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం చెల్లించి రైతులను ఆదుకోవాలి - తిరుపతి రైతు, ములాలసాగర్, దొల్లబాద్ మండలం (సిద్దిపేట జిల్లా)

చి'వరి' తడికి తండ్లాట
యాసంగి పంటలను కాపాడుకునేందుకు రైతులు అభ్యుదయ పడుతున్నారు. వేసవి ఆరంభంలోనే భూగర్భ జలాలు ఇంకిపోయి బోర్లు వట్టిపోతుండటంతో ఆందోళన చెందుతున్నారు. నాగర్ కర్నూల్ జిల్లా వంగూరు మండలంలోని పలు గ్రామాల శివారును అనుసరించి డిండి ప్రాజెక్టు బ్యాక్ వాటర్ ఉంటుంది. తేనె ఆర్ ప్రభుత్వంలో బ్యాక్ వాటర్ ఆధారంగా పంటలు సాగు చేసేవారు. కానీ ఈసారి ప్రాజెక్టు కాల్వల ద్వారా నీటినితా బిగువన నల్లగొండ జిల్లా పంటలకు వదులు తుండటంతో ఇక్కడి పంటలు ఎండిపోయే పరిస్థితి నెలకొన్నది. గాజుర గ్రామానికి చెందిన రైతు వెంకటేశ్ అరెకరాలతోపాటు కౌలుకు తీసుకొన్న మరో అరెకరాల్లో వరి చేశాడు. 20 రోజుల్లో పంట చేతికొస్తుండేవరకు సాగునీళ్లు అందని పరిస్థితి. అలాగే చింతకుంట్ల హుస్సేన్ తన సోదరులతో కలిసి మరో బిడెకరాల్లో పంటను సాగు చేయగా పొట్ల దళలో ఉండగా నీటి తరులు అందడం లేదు. డిండి ప్రాజెక్టు బ్యాక్ వాటర్ నిలిచే ప్రాంతంలో జేసీబీ సాయంతో పెద్ద గుంత తీశాడు. నీరు ఊరితే పంటలను కాపాడుకోవచ్చని చూస్తున్నాడు. - వంగూరు

● మామిడితోటకు ట్యాంకర్ నీరే దిక్కు

వరంగల్ జిల్లా వర్షపాత మండలం దమ్మపల్లిపేటకు చెందిన రైతు తీగల ఎల్లయ్య తనకున్న మూడు ఎకరాల మామిడి తోట పూతవుగాని పిందెలు పడిన నేపథ్యంలో నీరు పెడితేనే మామిడికాయలు చేతికొచ్చే అవకాశం ఉండటంతో వారానికి సుమారు రూ.4 వేలు ఖర్చు చేసి ట్యాంకర్ తో చెట్లకు నీటిని పడుతున్నాడు. - వర్షపాత

● తాగునీటి కోసం బండలతో రోడ్డుపై బైరాయింపు

తాగునీటి సమస్యను పరిష్కరించాలని డిమాండ్ చేస్తూ నారాయణపేట జిల్లా మళ్లీ మండలం ఉప్పరపల్లి గ్రామస్థులు ఆందోళనకు దిగారు. మంగళవారం ఖాళీ బిందెలతో రోడ్డుపై బైరాయింపారు. ఈ సందర్భంగా వారు మాట్లాడుతూ.. గత కొన్ని రోజులుగా తాగునీటి కోసం తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నామని తెలిపారు. తాగునీటి సమస్యను పరిష్కరించాలని పంచాయతీ కార్యదర్శితోపాటు పలువురు అధికారులను కోరుతున్నా ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. ఉన్నతాధికారులైనా స్పందించి నీటి ఎద్దడిని నివారించాలని, లేకపోతే ఆందోళనకు దిగుతామని హెచ్చరించారు. -మళ్లీ

● కంది గ్రామ పంచాయతీ కార్యాలయం వద్ద నిరసన

సంగారెడ్డి జిల్లా కంది మండల కేంద్రంలో పది రోజులుగా నీటి సరఫరా లేక ప్రజలు తీవ్ర ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. కిలోమీటర్ల మేర వెళ్లి నీటిని తెచ్చుకోవాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడిందంటూ మంగళవారం గ్రామ పంచాయతీ కార్యాలయం ఎదుట ఖాళీ బిందెలతో బైరాయింపి ధర్నా చేపట్టారు. పది రోజులుగా తాగునీరు, వాడుకోవడానికి నీళ్లు లేక సరకయాతన అనుభవిస్తున్నామని, వెంటనే సమస్యను పరిష్కరించాలని డిమాండ్ చేశారు. - కంది

రంగనాయకసాగర్ రైతుకు కన్నీరే

అధికారులు పట్టించుకోవడంతో పంటలు ఎండిపోయినట్లు సిద్దిపేట రూరల్ మండలం మాచాపూర్ రైతులు వాపోతున్నారు. బోయిన (బతుకమ్మ) చెరువు నింపితే తమ బోరు బావిలో పుష్కలంగా నీరు ఉండే వని చెప్పన్నారు. ఇప్పటికైనా అధికారులు స్పందించి కాల్వలోకి నీటిని పదిలి చెరువును నింపితే కొంతమేరకైనా పంటలు దక్కుతాయని వేడుకుంటున్నారు. కనీసం 150 ఎకరాల వరి పొలాలైనా కాపాడుకోవచ్చని వారు సూచిస్తున్నారు.

రెండెకరాలు ఎండింది
యాసంగిలో అరెకరాలు నాలువెట్టిన. గతంలో వచ్చినట్లుగా రంగనాయక సాగర్ కాల్వ ద్వారా నీళ్లు వస్తాయి అనుకున్నం. ఈసారి ఒక్క సారి మాత్రమే నీళ్లు వదిలింది. పంటలు ఎండిపోతున్నాయి నీళ్లు వదలాలని రోడ్డుపై దర్నా చేసినం. నీళ్లు ఇస్తామని చెప్పి ఇప్పటిదాకా ఇవ్వలేదు. ఇప్పటికే రెండెకరాలు ఎండిపోయింది. మొన్న బోరు మోటర్ కాలిపోతే రూ. 54 వేలు పెట్టి కొత్త మోటర్ తెచ్చిన. 220 పీట్లన్న బోరులో నీళ్లు లేక మోటర్ నడువలేదు. ఇంకిన్న పైపులు తెచ్చి ఇటీవల దించిన. వరి చేసు పొట్లదళలో ఉన్నది. 10 రోజులపాటు నీళ్లు పంట పండుతది.నీళ్లు లేక పంట ఎండిపోయి రూ.2 లక్షల నష్టం జరిగింది.
- బి'పెన్ మల్లయ్య, రైతు, మాచాపూర్ (సిద్దిపేట జిల్లా)

ఒక్క ఎకరమూ ఎండలేదట!

మొదటివేత తరువాత... రైతులు పడుతున్న పాట్లు అన్నీ ఇన్నీ కావు. బిందెలతో, నీళ్లు బ్యాంకర్లతో సాగునీళ్లు అందిస్తూ వాటిని కాపాడుకొనేందుకు విశ్వప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు.

ఎండిన పంటలు కనిపించడం లేదా? రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఏ మూలకు వెళ్లి చూసినా ఎండిన పంట పొలాలు దర్శనమిస్తాయి. పొట్ల దళకు వచ్చిన వరికి సాగునీళ్లు కరువై రైతులు మధ్యలోనే వదిలేస్తున్నారు. కోతకు రాకముందే కోసేసి.. పశువులకు మేతగా వేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా ఉమ్మడి నల్లగొండ జిల్లాలో ఈ పరిస్థితి అత్యంత దారుణంగా ఉన్నది. కానీ, ఇవేమీ వ్యవసాయ శాఖకు కనిపించడంలేదు. ప్రభుత్వ ప్రణాళిక లేమి, ముందుమాపులేని విధానాలతో ఇప్పటికే రాష్ట్రవ్యాప్తంగా భూగర్భ జలాలు అడుగంటిపోయాయి. నిరుడు ఇదే సమయంలో భూగర్భ జలాల లోతు 8.70 మీటర్లకు ఉండగా, ప్రస్తుతం ఇది 8.70 మీటర్లకు పడిపోయింది. ఏ ప్రాజెక్టును చూసినా డెడ్ స్టోరేజీకి చేరుకున్నది. ప్రాజెక్టులు ఎండిపోవడం, భూగర్భ జలాలు పడిపోవడంతో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా బావులు, బోర్లు వట్టిపోతున్నాయి. మొన్నటివరకు మూడు నాలుగు ఎకరాలకు నీరందించిన పొందుతూ ఆర్ధరాత్రి మృతి చెందాడు.

కరోటి షాక్ తో యువరైతు మృతి
● పాలానికి నీరు పెట్టేందుకు వెళ్ళే.. గంగాధర, ఏప్రిల్ 1 : పాలానికి నీళ్లు పెట్టేందుకు వెళ్ళే ఓ యువ రైతు విద్యుత్తు షాక్ తో మృతిచెందిన ఘటన కరీంనగర్ జిల్లా గంగాధర మండలం కరికాలలో చోటుచేసుకుంది. పోలీసుల కఠిన ప్రకారం.. కురికాల గ్రామానికి చెందిన రైతు ఒగ్గరి ప్రశాంత్ (35) మంగళవారం ఉదయం పాలానికి నీళ్లు పెట్టడానికి బావి వద్దకు వెళ్ళాడు. మోటర్ స్పిన్ ఆన్ చేయడానికి డబ్బా తెరిచే క్రమంలో విద్యుత్తు షాక్ కొట్టడంతో అపస్వారక స్థితిలో పడిపోయాడు. చికిత్స కోసం కరీంనగర్ కు తరలిస్తుండగా మర్ణ మధ్యలోనే మృతిచెందాడు. మాజీ ఎమ్మెల్యే సురే రవిశంకర్ ప్రశాంత్ మృతదేహానికి నివాళులర్పించి.. బాధకు కుటుంబ సభ్యులను ఓదార్చారు. ప్రశాంత్ కుటుంబానికి రూ.15 లక్షల సహాయం ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేశారు.

రెండు బావులు లీజుకు తీసుకున్నా లాభం లేదు
సాగునీరు మట్టపు మాపుగా వస్తుండటంతో యాసంగి సాగుపై అన్నదాతల ఆశలు ఆవిరవుతున్నాయి. చేతికొచ్చిన వరి ఎండిపోతుండటంతో ములాలసాగర్ జిల్లా నల్లం హులపేట మండలం గోల్ బొద్దుతండా జిల్లా వరిపల్లిలోని చర్లపండ్లతోడూకు చెందిన రైతు బాలోత్ చంద్రశేఖర్ 8 ఎకరాల పొలం ఎండిపోతూ ఉండేందుకు రెండు బావులు రూ.20 వేలకు లీజుకు తీసుకున్నా పొలం పారడం లేదని ఆవేదన చెందుతున్నాడు. ఇంత కష్టం ఎప్పుడూ పడలేదని, కాంగ్రెస్ కు ఓటు వేసి తప్పుచేశానని చంద్రశేఖర్ వాపోయాడు. -నల్లం హులపేట

అందించలేకపోతున్నది. వడగండ్ల సప్లైమెంట్ గా ముమ్మడి ఎండిన పంటలను, రైతులను గోడును విస్మరించిన కాంగ్రెస్ సర్కారు.. వడగండ్ల వరాలతో జరిగిన పంట నష్టంపై కూడా అదే దోపిడీ ప్రదర్శిస్తున్నది. మార్చి 21న, ఆ తర్వాత రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పలుచోట్ల వడగండ్ల వానలు కురిశాయి. పలుచోట్ల వరి, మక్క

● కాలు రైతు కన్నీటి సిద్ధం

సిద్దిపేట జిల్లా మద్దూరు మండలం గాగిల్లపూర్ కు చెందిన తమిటి నత్తనారాయణ అనే కాలు రైతు 80 గుంటల భూమిలో పుష్కలంగా సాగు చేశాడు. పంట సాగు కోసం రూ.20 వేలు ఖర్చు చేశాడు. పంట కాతకు వచ్చే సమయంలో నీరందించే బావి ఎండిపోవడంతో ఆందోళనకు గురయ్యాడు. పంటను కాపాడుకునేందుకు రోజూ ట్యాంకర్ ద్వారా నీటిని అందిస్తున్నాడు. - మద్దూరు (మామిడిపల్లి)

● నీళ్ల కోసం గంగారాం తండావాసులు ఆందోళన

పది రోజులుగా మక్కనీరు రావడంలేదంటూ నిజామాబాద్ జిల్లా ఇందల్కూరు మండల కేంద్రంలోని గంగారాం తండా వాసులు మంగళవారం సర్కార్ రోడ్డుపై ఖాళీ బిందెలతో నిరసన తెలిపారు. గ్రామంలోని బోరు ఎత్తిపోయిందని, బిందెలతో పది రోజులుగా మక్కనీరు రావడంలేదని, అధికారులకు పలుమాట్ల విన్నవించినా పట్టించుకోవడంలేదని వారు మండిపడ్డారు. - ఇందల్కూరు

● నీళ్ల కోసం కాల్వల పూడిక

● స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చిన జనగం రైతులు
● ఆయకట్టును కాపాడుకునే ప్రయత్నం
పెద్దేముల్, ఏప్రిల్ 1 : వికారాబాద్ జిల్లా కోట్వల్లి ప్రాజెక్టు కింద 9200 ఎకరాల ఆయకట్టు ఉన్నది. కానీ కాల్వలన్నీ శిథిలావస్థకు చేరడంతో నీరందని పరిస్థితి. ఒక్క జనగాం గ్రామంలోనే రెండు వేల ఎకరాలు ఆయకట్టు ఉన్నది. కానీ 500 ఎకరాలు కూడా పారడం లేదు. జనగాం గ్రామానికి చెందిన రైతులు స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చి కోట్వల్లి ప్రాజెక్టు ప్రధాన కాల్వలో పూడిక తీస్తున్నారు. అక్కడ కృడా అడ్డుకట్టలను తొలగిస్తున్నారు. కాల్వలను పట్టించుకోని అధికారులు.. కనీసం కోట్వల్లి ఆయకట్టుకు నీరు పదిలేరా చర్యలు తీసుకోవాలని రైతులు కోరుతున్నారు.